

Grundskolans struktur och verksamhet

Vitåskolans verksamhet

Innehåll

Grundskolans struktur och verksamhet – Vitåskolan	2
1. Uppdragsbeskrivning	2
2. Bakgrund	2
3. Vitåskolans verksamhet	5
Organisation och bemanning	5
Kunskapsresultat	5
Elevenkät	6
4. Elevstatistik	6
5. Ekonomi	8
6. Vitåskolans förutsättningar 2015	9
7. Skolbarnomsorg i Vitå för barn i åldrarna 6-12 år	11
Fritidshemsverksamhet	12
Pedagogisk omsorgsverksamhet	12
8. Skoltransporter	13
9. Alternativa lösningar	15
10. Sammanfattning	16
Förvaltningens förslag till beslut	16
Bilaga 1 Skrivelse från föräldra- och intressegrupp samt bild över Vitåskolans skolområde	17
Bilaga 2 Översikt skoltransporter 2014-2020	21
Bilaga 3 Delområdesprognos 2015-2024	23

Grundskolans struktur och verksamhet – Vitåskolan

1. Uppdragsbeskrivning

Denna utredning har sin grund i direktivet "Grundskolans struktur och verksamhet", vilket är ett styrinstrument fastställt av skolchef med verksamhetschefer inom grundskolan som uppdragstagare. Direktivet har formulerats i ett separat dokument med preciserade och förtydligade riktlinjer för att utreda frågan. Utredningen syftar till att analysera den kommunala grundskolans framtida verksamhet relaterat till demografisk utveckling, kvalitet och möjligheter att tillgodose skollagens behörighetskrav i samtliga ämnen. Utredningen ska klargöra förutsättningarna för att säkerställa elevers likvärdiga och lagstadgade rätt till utbildning. Fokus i utredningen är att bidra till en skolstruktur som särskilt verkar för att utbildningen inom grundskolan utvecklas för ökad måluppfyllelse.

I denna avgränsade utredning behandlas Vitåskolans skolverksamhet. Utifrån prognostiserad elevutveckling uppvisar Vitåskolan en negativ trend med ett markant vikande elevunderlag. Skolan är även aktuell, för innevarande och kommande åtgärder, inom organisation och bemanning för att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelad ekonomisk ram.

Dessa parametrar, i relation med förändrade nationella riktlinjer och krav, stora kommande pensionsavgångar samt låg återförsörjning av lärare, föranleder en särskild utredning av Vitåskolans skolverksamhet.

2. Bakgrund

Den 1 december 2013 trädde legitimationskravet i kraft för lärare och förskollärare. Den 1 juli 2015 upphör den nationella övergångsperioden för alla verksamheter utom särskolan.

Legitimationskravet innebär att lärare och förskollärare måste ha behörighet i ämne och årskurs samt legitimerade för att självständigt ansvara för undervisning och anställas tillsvidare.

Legitimationskravet innebär också att endast legitimerade lärare får sätta betyg.

Vid de tillfällen då legitimerade och behöriga lärare inte finns att tillgå kan arbetsgivare välja att anställa obehörig för undervisning, men endast för begränsad tid. Det innebär att de tidsbegränsade anställningarna kommer att öka i antal, främst inom vissa behörigheter som är särskilt svårrekryterade.

Behörighetskravet påverkar även det inre arbetet i skolan. Klassläraresystemet måste på många enheter upphöra då endast ett fåtal lärare har behörighet i grundskolans alla ämnen. Istället behöver lärare samarbeta i arbetslag/lärarteam för att tillgodose eleverna med behöriga lärare i alla ämnen och stadier. Det kan leda till att lärare måste byta skola eller stadie för att undervisa inom sin behörighet. Det kan också leda till att lärare behöver arbeta vid flera skolor; i ambulerande läraruppdrag, för att kunna ha heltidsanställning.

Nationellt aviseras omfattande pensionsavgångar inom lärarkåren. TT rapporterade i juni 2014 att en stor del av Sveriges lärare är 55 år eller äldre. På grundskolenivå handlar det om en fjärdedel av landets lärare och på gymnasienivå en tredjedel. Mest kritisk är situationen bland speciallärare och specialpedagoger, där har mer än hälften passerat 55-årsstrecket.

Barn- och utbildningsförvaltningen har drygt 2 000 tillsvidareanställda medarbetare. Nedan finns en tabell med förväntade pensionsavgångar inom kärnverksamheten i förvaltningen fram till 2024.

Befattning	Antal medarbetare
Förskollärare	194
Barnskötare	102
Lärare grundskolans tidigare år	83
Lärare praktiska estetiska ämnen	66
Fritidspedagog	61
Lärare gymnasiet	40
Yrkeslärare gymnasiet	35
Lärare grundskolans senare år	32
Specialpedagog/speciallärare	22
Elevassistent	17
Lärare svenska som andraspråk	12
Lärare särskola	10
Särskolepedagog	5
Dagbarnvårdare	5
Montessoripedagog	4
Lärare hemspråk	3

Samtidigt som pensionsavgångarna inom lärarkåren är höga, är återförsörjningen på lärare låg. Trots insatser för att locka studenter till lärarutbildningen är intresset för ämneslärarutbildningen vid Luleå Tekniska Universitet svalt, många studenter hoppar av och slutför aldrig sin utbildning. Intresset för förskollärarytbildningen har ökat något och utbildningen förväntas fortsätta attrahera studenter. Förskollärare är dock ett kommande bristyrke. Luleå kommun är inte längre ett självklart val som arbetsgivare då konkurrensen inom hela riket är hög.

Den procentuella fördelningen av förväntade pensionsavgångar inom barn- och utbildningsförvaltningen är hög. Tabellen visar pensionsavgångar inom 10 år i förvaltningen procentuellt.

Befattning (nuvarande antal anställda)	Pensionsavgångar antal (procentuellt)
Förskollärare (527)	194 (37%)
Barnskötare (214)	102 (48%)
Lärare (860)	309 (36%)
Fritidspedagog (165)	61 (37%)
Kock/måltidsbiträde (183)	66 (36%)
Skolsköterskor (19)	11 (58%)
Chefer (105)	30 (29%)

Skolenheter med större elevunderlag ger större möjligheter till heltidanställning och därmed färre ambuleringar läraruppdrag. Det skapar i sin tur bättre förutsättningar vid rekrytering då attraktiviteten är större när heltidanställning vid en och samma skola kan erbjudas. För att skapa likvärdiga rekryteringsförutsättningar vid små enheter behöver rektorer överanställa; dvs. erbjuda heltidanställning trots att behovet är deltid och därmed få väsentligt högre personalkostnader.

Nuvarande F-6 skolor har en stor variation vad gäller elevunderlag. Det är nio skolor som har färre än 100 elever, vilket motsvarar 26 %. Tillsammans med skolor som har ett elevunderlag mellan 101-200 elever, utgör dessa den absoluta majoriteten med 79%.

Elevunderlag i kommunens F – 6 skolor (januari 2015)

F - 6 skolor	Antal	Andel
1 - 100 elever	9	26%
101 - 200 elever	18	53%
201 - 300 elever	5	15%
301 - 400 elever	1	3%
401 -- elever	1	3%
Totalt	34	100%

Sammanfattningsvis kommer det att krävas både interna och externa åtgärder för att Luleå kommun i framtiden ska kunna bemanna förskolor och skolor med behörig och legitimerad personal.

---

3. Vitåskolans verksamhet

Vitåskolan är belägen i Vitå, i den nordöstra delen av Luleå kommun, fem mil nordost om Luleå. Vitåskolan tillhör Råneås rektorsområde och har ett upptagningsområde som sträcker sig från Rörbäck vid havet, till Lilla Näverberg vid kommungränsen mot Överkalix. Vitåskolan är en F-6 skola med en särskild profilering till natur, miljö och friluftsliv. Profileringen ger sig uttryck i flertalet av skolans aktiviteter, då den omgivande naturen bjuder på en omväxlande och rik lärmiljö. Det finns en närhet till strömmande vatten både genom Vitå- och Råneälven. Bakom skolan ligger Öberget och någon kilometer längre bort finns det kända fågelområdet Sladan, där flyttfåglarna rastar på väg norrut under våren. Vitåskolan prioriterar att ha en stor del av verksamheten ute i naturen med eleverna. Målsättningen är att höja elevernas motivation för skolarbete och skolresultat, genom att erbjuda fler intressanta och meningsfulla aktiviteter för alla elever utomhus, vilka både för- och efterarbetas i klassrummet och knyts till de olika kärnämnen. Skolbyggnaden rymmer både skola och Folkets Hus. Förskoleklass och fritidshem har sin verksamhet i en del av förskolans byggnad.

Organisation och bemanning

Elevantalet vid skolan uppgår för närvarande till 49 elever från förskoleklass upp till och med årskurs 6. Eleverna på Vitåskolan går i åldersintegrerade klasser från år 1 till år 6 (1-2, 3-4 och 5-6). Skolan är organiserad utifrån tre klasslärare, vilka ansvarar för en åk 1-2, en åk 3-4 och en åk 5-6. Utöver det har skolan en förskollärare och en resurslärare som arbetar i skolans verksamhet. På fritidshemmet finns en medarbetare och i förskoleklass en medarbetare.

Kunskapsresultat

På webbplatsen SIRIS tillhandahåller Skolverket information om skolors kvalitet och utveckling. Om däremot elevresultaten baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den. Då visas två prickar (..) istället för utfall. Så är fallet för Vitåskolan. Eftersom det handlar om så pass få elever redovisas därför inte betygsstatistik per ämne för årskurs 6 i denna utredning.

De nationella proven som genomförs i årskurs 3 och 6 visar att eleverna i ämnet svenska har utvecklat sin förmåga att kommunicera i tal och skrift på ett rikare och mer nyanserat sätt.

De nationella proven i matematik visar att eleverna kan använda sig av olika strategier vid lösning av matematiska problem på sin kunskapsnivå. Elevernas analysförmåga vid problemlösning och andra matematikuppgifter samt deras förmåga att uttrycka sig i frågor när de inte förstår eller har funderingar har utvecklats.

Elevenkät

I åk 3, åk 5 och åk 8 genomförs varje vår en elevundersökning i form av en enkät "Elevernas syn på skolan". Syftet med undersökningen är att belysa elevernas uppfattning om hur de trivs i skolan, hur de upplever skolsituationen och sitt lärande ur flera perspektiv. Enkäten baseras på de sju frågeställningar SKL använder i sina *Öppna jämförelser*. Barn- och utbildningsförvaltningen har valt att lägga till en fråga som ska belysa hur elevernas intresse för matematik förändras över tid.

Tabellen visar de åtta frågorna med resultatet i form av ett medelvärde. Medelvärdet kan ligga mellan 1-4. Den första kolumnen visar frågan. Den andra kolumnen visar medelvärdet för alla ingående elevers svar i årskurs 3 och 5. Den tredje kolumnen visar medelvärdet för Vitåskolans elever i årskurs 3 och 5.

Resultatet av enkätundersökningen 2014 visar höga värden för Vitåskolan. När vi följer resultat för elevenkät så ligger Vitåskolan, det här året, över kommunens snitt på sju av frågorna samt i paritet med kommunsnittet på en av frågorna.

Fråga	Total: åk 3 och 5	Vitå: åk 3 och 5
Jag känner mig trygg i skolan	3,6	3,8
Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mer	3,1	3,7
Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter	3,6	3,9
Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena	3,3	3,3
Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det	3,7	4,0
Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet	3,5	3,6
Mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen i alla ämnen	3,7	3,8
Jag tycker att matematik i skolan är intressant	3,1	3,5

Utifrån elevenkäten tycker eleverna på Vitåskolan att de har det bra på skolan. Eleverna har övervägande svarat på frågorna att det stämmer helt och hållet. På den femte frågan, "Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det", så har 100 % i år 3 och år 5 svarat att det stämmer helt och hållet.

4. Elevstatistik

Det nuvarande antalet barn inom Vitåskolans upptagningsområde, avseende åldersspannet 6-12 år, är 52 st. Av dessa 52 är det 49 stycken som har sin skolgång vid Vitåskolan. Prognosen fram till år 2024, visar en minskning motsvarande 8 elever, vilket innebär ett elevunderlag på 44 elever.

För de lägre åldrarna, 1-6 år, är det i dagsläget 33 stycken, varav 17 stycken är inskrivna vid Vitå förskola. För år 2024 sker en prognostiserad ökning med 1 barn, vilket innebär ett barnunderlag på 34 st.

	2014	Prognos 2023	Förändring
Antalet barn 1-6 år	33 (varav 17 st i Vitå förskola)	34	+1
Antalet barn 6-12 år	52 (varav 49 st i Vitåskolan)	44	-8

Kommande diagram visar elevutvecklingen från år 1990 fram till och med år 2024. Från 2016 fram till och med 2024 är det en prognostiserad elevutveckling som siffrorna bygger på. År 1990 hade skolan 58 elever. År 2001 hade skolan sin topp med 78 elever. Det prognostiserade elevantalet år 2024 visar på 44 elever.

1990: 58	1997: 68	2004: 75	2011: 61	2018: 51 Prognos
1991: 62	1998: 73	2005: 65	2012: 56	2019: 45 Prognos
1992: 67	1999: 74	2006: 59	2013: 49	2020: 44 Prognos
1993: 63	2000: 79	2007: 53	2014: 48	2021: 47 Prognos
1994: 69	2001: 78	2008: 51	2015: 54	2022: 45 Prognos
1995: 67	2002: 75	2009: 53	2016: 53 Prognos	2023: 46 Prognos
1996: 63	2003: 75	2010: 61	2017: 54 Prognos	2024: 44 Prognos

2015-03-18

Under denna tidsperiod, som diagrammet åskådliggör, infördes förskoleklassen år 1998. Syftet var bland annat att föra in förskolans pedagogik i skolan och förskoleklassen skulle kännetecknas av en kombination av förskolans och skolans arbetssätt och pedagogik.

Vid uppföljning av den tidigare elevutvecklingen, mellan åren 1985 till 1989, har skolan ett elevantal som rör sig mellan som lägst 49 elever och som högst 60 elever.

Tabellen visar de senaste årens fördelning av åldersstruktur samt inskrivna vid fritidshemmet, även omräknat i procentuell inskrivningsgrad. Uppgifterna för fritidshemmet grundar sig på Vitåskolans verksamhet och inkluderar inte Jämtögårdens verksamhet.

	Förskole- klass	Årskurs 1-3	Årskurs 4-6	Summa	Fritids	Inskrivningsgrad
Antal elever 2011	12	25	24	61	9	14,8%
Antal elever 2012	11	27	18	56	14	25,0%
Antal elever 2013	5	25	19	49	12	24,5%
Antal elever 2014	4	25	19	48	14	29,2%

5. Ekonomi

Den budgettram som tilldelas Vitåskolan, inklusive interna subventioner, överskrids. Rektor har den senaste perioden genomfört åtgärder, men för att bedriva verksamhet inom budgettram behöver ytterligare åtgärder ske.

Resultat 2013	-1 185 000
Budget 2013	3 032 000
Relation	-39,08%
Resultat 2014	-538 000
Budget 2014	3 038 000
Relation	-17,71%

Resultatet för år 2013 blev negativt i förhållande till budgettramen med -1 185 000 kronor (-39,08%). Även resultatet för år 2014 visar ett negativt utfall med -538 000 kronor (-17,71%).

6. Vitåskolans förutsättningar 2015

Vid en analys av budgetram för 2015 görs en jämförelse mellan Vitåskolans budgetram inklusive interna subventioner samt en budgetram exklusive interna subventioner. Interna subventioner motsvarar i det här fallet småskoletillägg, småfritidstillägg och socioekonomi. Utöver dessa interna subventioner omfattar det även en socioekonomisk fördelning. Syftet med en socioekonomisk fördelning är att uppnå en likvärdig skola genom att fördela resurser efter elevers behov, skapa lika förutsättningar för alla så långt det är möjligt samt att öka måluppfyllelsen hos eleven. Det innebär att 9% av elevpengen omfördelas utifrån de socioekonomiska variablerna utrikesfödda (30%) samt utbildningsbakgrund (70%).

För år 2015 har Vitåskolan, med interna subventioner, en budgetram motsvarande 2 942 515 kronor. Utan interna subventioner skulle den budgetramen vara 2 362 659 kronor.

Analys budget 2015 inklusive intern subvention

Erhållen volymresurs	1 603 718
Erhållen fast resurs	1 338 797
Summa	2 942 515

Analys budget 2015 exklusive intern subvention

Erhållen volymresurs	2 020 752
Erhållen fast resurs	341 907
Summa	2 362 659

Om Vitåskolan skulle bedriva sin verksamhet i befintlig regi, utan de interna subventionerna, skulle ramen minska med -579 856 kronor. En heltidstjänst kostar i snitt 495 000 kronor, vilket omräknat i minskade heltidsmått skulle innebära en minskning med 1,17 tjänster.

Genomförda åtgärder

Under läsåret 2013/2014 har skolan minskat med 1,5 lärartjänster. Minskningen består av en plocktjänst (100%) inom grundskolan samt en minskning inom fritidshemmet från 1,5 tjänster till 1 tjänst (50%).

Nuvarande organisation

Skolans nuvarande organisation bygger på tre klasslärare, vilka ansvarar för en åk 1-2, en åk 3-4 och en åk 5-6, samt en förskollärare och en resurslärare som arbetar i skolans verksamhet. På fritidshemmet finns en medarbetare och i förskoleklass en medarbetare. Utöver dessa arbetar lärare, utifrån timplanens fördelning av timmar, på deltidstjänster. Detta är beroende på den befintliga personalens behörigheter att undervisa enligt timplanen och handlar främst om de praktiskestetiska ämnena. Den nuvarande organisationen rymmer inte inom given budgetram.

Kommande åtgärder

Bokslutet 2014 visade att skolan hade 1,2 pedagogtjänster (helårseffekt) för mycket. Åtgärder inför läsåret 2015/2016 krävs för att skolan ska bedriva sin verksamhet inom tilldelad budgetram. Inför höstterminen 2015 ska skolan minska personalstyrkan med ytterligare två pedagogtjänster (delårseffekt) för att kunna få en budget i balans till årsskiftet.

Elevers rätt till lagstadgad utbildning

Vid bemanningsplanering ska elevernas rätt till lagstadgad utbildning, kvalitet och möjligheter att tillgodose skollagens behörighetskrav i samtliga ämnen säkerställas. Den gemensamt fastställda timplanen ska uppfyllas och rektor organiserar sin verksamhet utifrån detta. Här nedan åskådliggörs timplanen med minuter per vecka uppdelad på årskurs och ämne. I dessa uppgifter framgår inte omfattningen av specialpedagogtjänst, halvklasstimmar samt eventuella teamundervisningar och förstärkningar. Rektor äger uppdraget och rätten att organisera sin inre organisation.

	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3
Bild		30	30
Engelska	30	30	60
Hem- och konsumentkunskap			
Idrott och hälsa	80	80	80
Matematik	160	160	180
Utökad matematik	60	60	42,5
Moderna språk			
Musik	40	40	40
NO	82,5	82,5	82,5
Teknik	27,5	27,5	27,5
SO	100	110	140
Slöjd			80
Svenska/SvA	410	410	380
Elevers val			80
Total min/vecka	990	1030	1222,5

	Årskurs 4	Årskurs 5	Årskurs 6
Bild	40	40	40
Engelska	110	110	110
Hem- och konsumentkunskap			50
Idrott och hälsa	80	100	100
Matematik	180	180	180
Utökad matematik	40		
Moderna språk			
Musik	50	40	40
NO	112,5	112,5	112,5
Teknik	37,5	37,5	37,5
SO	180	200	220
Slöjd	80	80	80
Svenska/SvA	290	290	290
Elevers val	90	90	90
Total min/vecka	1290	1280	1350

Skoltransporter

Det nuvarande upplägget för skoltransporter bygger på både upphandlade turer och med reguljära turer. Jämtöeleverna åker på morgonen med en upphandlad buss och hem eller till fritids med Länstrafiken och med en upphandlad buss. Två elever bor i Heden och åker taxi på morgonen och upphandlad buss hem. De som bor i Vitå och norrut åker med Länstrafiken till skolan och med upphandlad buss från skolan.

Den totala nuvarande summan för skoltransporter per år uppgår till 817 209 kr.

7. Skolbarnomsorg i Vitå för barn i åldrarna 6-12 år

Idag finns 14 barn med skolbarnomsorg i form av fritidshemsverksamhet vid Vitåskolan. Därutöver finns 9 barn med skolbarnomsorg i form av fritidshemsverksamhet Jämtön (Jämtögården; förskola och fritidshem i kombination). Dessa nio barn bor vid kusten och i trakten av Jämtön. De nio barnen får skolskjuts tillbaka till Jämtön för sin fritidshemsplacering.

Nuvarande barn med fritidshem med skolplacering i Vitåskolan

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	S:a barn
Vitåskolans fritidshem			3	2	4	2	3		14
Jämtögårdens fritidshem	1				3	3	1	1	9

Skolbarnomsorg för barn i åldrarna 6-12 år kan bedrivas antingen som Fritidshemsverksamhet eller som Pedagogisk omsorgsverksamhet. Vid en eventuell nedläggning av skolverksamheten i Vitå har frågan väckts på vilket sätt skolbarnomsorg för barn i åldrarna 6-12 år kan kombineras eller samordnas med förskolans verksamhet.

Dagens förskoleverksamhet i Vitå och Jämtön

I Vitå finns idag förskoleverksamhet motsvarande en avdelning, i dagsläget 18 barn i åldrarna 1-5 år. Vid förskolan finns förskollärare och barnskötare. Barnunderlaget för de närmaste tre åren ser ut att vara stabilt och eventuellt öka något (+ 5 barn). I samma byggnad som förskolan finns idag särskilda lokaler för Vitåskolans nuvarande förskoleklass- och fritidshemsverksamhet. Lokalerna är separerade från förskolan, ändamålsenliga och anpassade för verksamhet med barn i fritidshemsålder.

I Jämtön finns idag förskoleverksamhet motsvarande 13 barn. Vid förskolan finns förskollärare och barnskötare. I samma byggnad som förskolan och delvis integrerat

---

med förskolan bedrivs fritidshemsverksamhet för 9 barn i åldrarna 6-12 år som går skolan i Vitå men bor i trakten runt Jämtön.

Fritidshemsverksamhet

Fritidshemsverksamhet är en del av skolväsendet och omfattas av skollagens begrepp om utbildning och ska komplettera förskoleklass och grundskola. Verksamheten i fritidshem styrs av grundskolans läroplan kap 1-2 samt Skolverkets allmänna råd för fritidshemmen. I fritidshemmet bedrivs därmed undervisning. De olika uppdragen i förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska bilda en helhet. Arbetet i fritidshemmet ska utgå från uppdraget som det formulerats i skollagen och grundskolans läroplan samt utifrån den aktuella elevgruppens behov och intressen.

Lagen anger inte något förbud mot att blanda förskole- och fritidshemsbarn men förskola och fritidshem är två helt olika verksamheter och det framgår av lagtexten att elever som påbörjat utbildning i förskoleklass eller i någon utbildning för fullgörande av skolplikten inte ska erbjudas förskola. Dessa barn ska i stället hänvisas till fritidshem. Utifrån en kvalitetsaspekt ska den som är ansvarig för verksamheten också kunna visa hur barns och elevers lärande tillgodoses utifrån olika åldrar, behov och intressen och ta hänsyn till att verksamheterna har olika styrdokument. Det är därför inte tillrådligt att blanda förskole- och fritidshemsverksamhet.

Barn- och utbildningsförvaltningen har lokala kompetenskrav för arbete i fritidshem i form av Fritidspedagogutbildning eller Lärarexamen med inriktning mot fritidshem. Även förskollärare är behöriga att arbeta i fritidshemsverksamhet. Vad gäller lokaler och utrustning regleras detta i Skollagen 4 kap, 35 §. Lokalerna och den utrustning som behövs ska fylla syftet för utbildningen.

Pedagogisk omsorgsverksamhet

Pedagogisk omsorg kan erbjudas för barn i åldrarna 1-12 år i stället för förskola eller fritidshem. Pedagogisk omsorgsverksamhet är inte en skolform (jämför förskolan och grundskolan). Läroplanerna är vägledande inte styrande för den verksamhet som bedrivs. Här bedrivs inte utbildning och undervisning som i förskolan och fritidshemmet.

Förskola och pedagogisk omsorg motsvarande 6-12 år bör inte blandas. Orsaken är att förskolan är en skolform och ska styras av läroplanen. Pedagogisk omsorgsverksamhet motsvarande åldrarna 6-12 år bör därför erbjudas som komplement till förskolan och svara mot den särskilda målgruppens behov, utifrån ålder, intressen osv. Om

---

verksamheten som helhet (1-12 år) bedrivs som pedagogisk omsorg kan barn i åldrarna 1-12 år blandas.

För att bedriva pedagogisk omsorg krävs inte förskollärare eller fritidspedagoger utan verksamheten kan ledas av barnskötare eller andra med erfarenhet av arbete med barn. Pedagogisk omsorg är alltså särskilt lämplig om det är svårt att rekrytera fritidspedagoger eller förskollärare och/eller när barnantalet är lågt. Lokaler för pedagogisk omsorg regleras i skollagen 25 kap, 7 §, "ändamålsenliga lokaler".

Det finns idag förskoleverksamhet i Vitå. Den bedöms vara stabil motsvarande en avdelning under de närmaste åren. Lokalerna är ändamålsenliga och anpassade för förskoleverksamhet. Ur en kvalitetsaspekt och för barns optimala utveckling och lärande bör verksamheten fortsätta att drivas som förskola med förskolechef som verksamhetsansvarig.

Skolbarnomsorg bedrivs idag i form av fritidshemsverksamhet vid Vitåskolan och omfattar 14 elever i åldrarna 6-12 år. Antalet elever bedöms inte öka de närmaste åren. Utifrån en sammantagen bedömning bör därför verksamheten motsvarande åldrarna 6-12 år erbjudas i form av pedagogisk omsorg. För barnens optimala utveckling och lärande och för att de olika uppdragen i förskoleklassen och skolan ska bilda en helhet med den pedagogiska omsorgen bör frågan kring verksamhetsansvarig ytterligare belysas.

Verksamheterna förskola (1-5 år) och pedagogisk omsorg (6-12 år) kan i förekommande fall samarbeta motsvarande öppning, stängning och under lov.

Skolbarnomsorg bedrivs idag också i form av fritidshemsverksamhet i Jämtön. Verksamheten omfattar idag 9 barn i åldrarna 6-12. Antalet barn i åldrarna 6-12 år boende i kusten kring Jämtön med omnejd bedöms inte öka de närmaste åren.

Det finns även förskoleverksamhet i Jämtön. Den omfattar idag 13 barn och inte heller den verksamheten bedöms öka de närmaste åren.

Utifrån flera aspekter finns det anledningar för verksamheten i Jämtön, om ett relevant barnunderlag för barn i åldrarna 1-5 år och/eller 6-12 år föreligger, drivas som pedagogisk omsorg. Verksamheten kan ledas av förskolechef eller rektor.

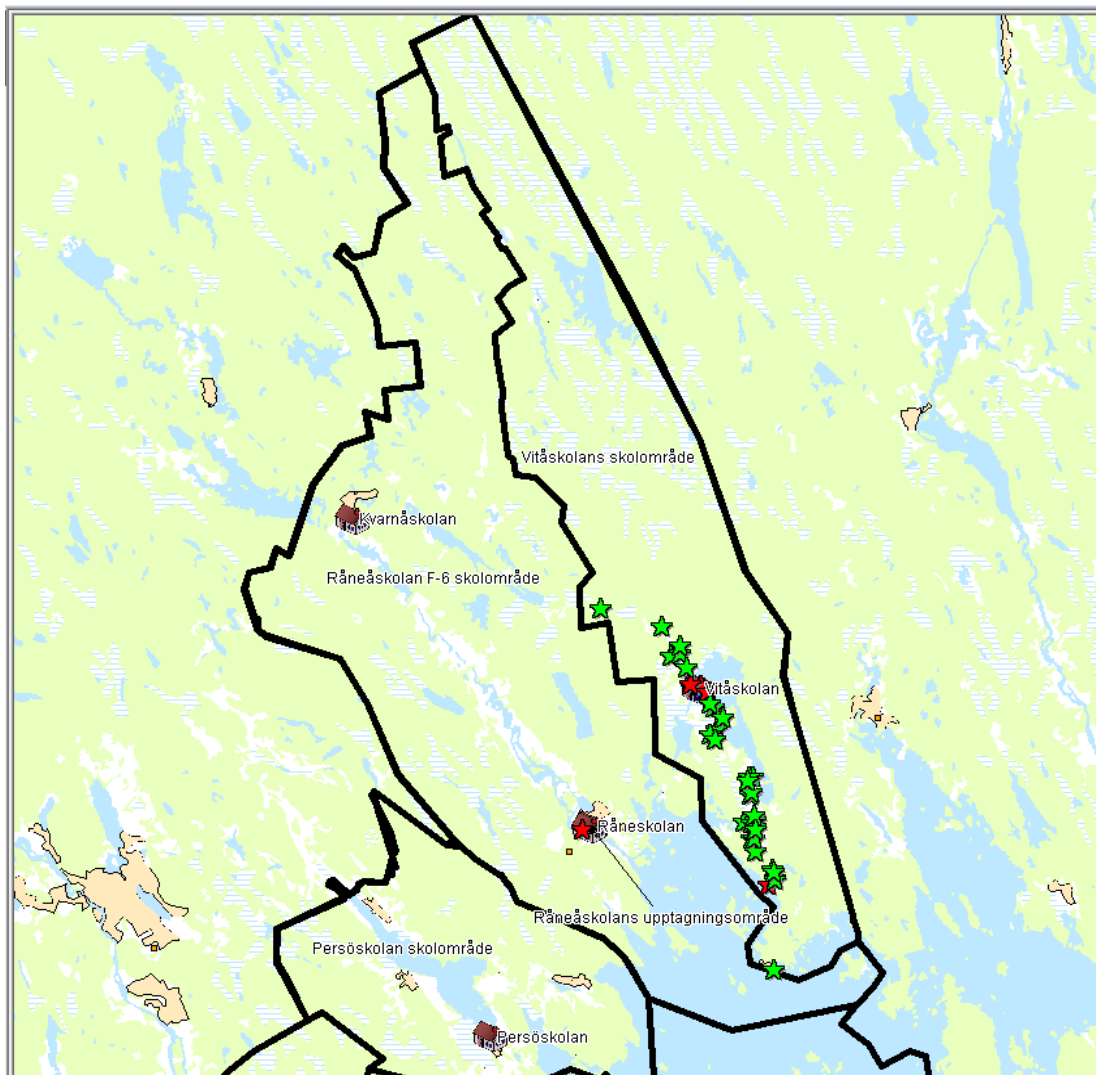
8. Skoltransporter

Skolskjuts idag bygger på turer för upphandlade bussar och befintlig kollektivtrafik. Skolskjuts till Råneå med skolbarnomsorg i Vitå och Jämtön bygger på att man kan nyttja nuvarande kollektivtrafik. Idag går det bussturer till Vitå från Råneå varje dag 13.15, under tisdagar och fredagar går det även en tur 14.45. Serviceenheten är i dialog

---

med Länstrafiken för att se över möjligheterna att turen 14.45 trafikeras varje dag från Råneå. Utöver detta trafikeras även senare turer för elever inom 7-9 samt gymnasiet.

Bilden visar upptagningsområde och var de nuvarande eleverna är bosatta.

Av dagens 49 elever vid Vitåskolan har 90% skolskjuts till skolan. Dessa 90% motsvarar 44 elever, där 39 har rätt till skolskjuts på grund av avstånd. De övriga fem uppfyller inte avståndskraven, men har rätt till skolskjuts på grund av trafikfarlig väg. De resterande fem elever som inte har skolskjuts bor nära skolan. Det nuvarande avståndet för eleverna till skolan är mellan 1 km upp till 10 km.

Nästa läsår kommer en elev från Avafors som har cirka 15 km till Vitåskolan. Från och med läsåret 2018/19 tillkommer en elev från Forshed. Det därpå följande läsåret, 19/20, utgörs elevantalet från Forshed av två elever. Avståndet från Forshed till Vitå är 26 km, vilket tidsmässigt motsvarar strax under en halvtimme. Den totala sträckan mellan Forshed och Råneå är 48 km.

9. Alternativa lösningar

Vid en eventuell skolavveckling finns flera alternativa lösningar för hur den nuvarande skolbarnomsorgen kan organiseras och erbjudas. Alternativet för verksamheten som omfattar förskoleklass samt grundskolans årskurser 1-6 är Råneskolan F-6.

Tabellen åskådliggör elevantalet fördelat per klass samt uppdelat i flickor och pojkar för både Råneskolan och Vitåskolan för kommande läsår 2015/2016. Den totala summan per åldersgrupp framgår i kolumnen längst till höger samt summeringar för respektive kategori längst ned.

Läsåret 2015/2016

	Råneskolan F-6			Vitåskolan F-6			Summa
	flickor	pojkar	totalt	flickor	pojkar	Totalt	
Förskoleklass	11	13	24	6	1	7	31
1	9	11	20	1	4	5	25
2a	7	7	14	3	2	5	33
2b	8	6	14				
3a	8	4	12	5	5	10	35
3b	7	6	13				
4a	12	3	15	6	4	10	39
4b	7	7	14				
5a	10	8	18	3	3	6	43
5b	11	8	19				
6a	11	8	19	2	6	8	45
6b	12	6	18				
Summa	113	87	200	26	25	51	251

Möjligheterna för Råneskolan F-6 att ta emot elevunderlaget från Vitåskolan F-6 finns både lokalmässigt såväl som organisatoriskt. Råneskolans har en grupp vardera av förskoleklass och årskurs 1, vilket kan behöva ses över för alternativ organisation. För övriga årskurser är eleverna fördelade i mindre grupper. Lösningen skulle kunna innebära rekrytering av ytterligare personal såväl som nyttjande av befintlig personal.

De alternativa lösningarna för skolbarnomsorgen är tre till antalet.

- All skolbarnomsorg samlas vid Råneskolan och bedrivs som fritidshemsverksamhet.
  - Skolbarnomsorgen bedrivs vid två enheter: Råneskolan och Jämtögården. Vid Råneskolan bedrivs det som fritidshemsverksamhet och vid Jämtögården som pedagogisk omsorgsverksamhet.
  - Skolbarnomsorgen bedrivs vid tre enheter: Råneskolan, Jämtögården och Vitå. Vid Råneskolan bedrivs det som fritidshemsverksamhet och vid Jämtögården och Vitå som pedagogisk omsorgsverksamhet.
-

När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Bedömningar ska göras innan den tänkta förändringen genomförts och avse tiden efter genomförd förändring. Vid bedömning och framtagande av handlingsplaner är det viktigt att arbetstagarna och skyddsombuden medverkar. Risker bör bedömas dels utifrån hur allvarlig risken är, om den uppstår och dels hur sannolikt det är att den uppstår. Uppdragstagare för att genomföra dessa bedömningar är berörda rektorer för Råneskolan och Vitåskolan med sakkunniga vid förvaltningen. Genomförs tillsammans med arbetstagare och skyddsombud vid dessa enheter.

10. Sammanfattning

Vid utredningsarbetet har Vitåskolans skolverksamhet analyserats i förhållande till framtida utmaningar både nationellt som ur Luleås kommunala perspektiv. Den verksamhet som idag bedrivs vid Vitåskolan håller en god nivå, både vad gäller kvalitetsaspekter som skolans möjligheter att tillgodose skollagens behörighetskrav i samtliga ämnen.

Vitåskolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelad ekonomisk ram. Denna justering av organisation och bemanning, tillsammans med Vitåskolans demografiska utveckling från ett redan idag lågt elevantal, ger sämre förutsättningar för Vitåskolan att säkerställa elevers likvärdiga och lagstadgade rätt till utbildning. Detta ska ställas i relation med förändrade nationella riktlinjer och krav, stora kommande pensionsavgångar samt låg återförsörjning av lärare.

Förvaltningens förslag till beslut

- Vitåskolans nuvarande skolverksamhet avvecklas
  - Förskoleklass samt grundskolans årskurs 1-6 flyttas till Råneskolan
  - Skolbarnomsorgen erbjuds med alternativa lösningar vid tre olika enheter:
Råneskolan, Jämtögården och Vitå.
Vid Råneskolan bedrivs skolbarnomsorgen som fritidshemsverksamhet.
Vid Jämtögården och Vitå bedrivs skolbarnomsorgen som pedagogisk omsorgsverksamhet.
-

Bilaga 1 Skrivelse från föräldra- och intressegrupp samt bild över Vitåskolans skolområde

Vitåskolan

Positiva med skolan:

- Kompetenta och engagerade lärare som ger bra och varierad undervisning. Låg personalomsättning.
  - Lagom stora klasser, alla barns syns.
  - Vitåskolan täcker upp ett stort område, från Långsel till Rörbäck, en sträcka på ca 5 mil.
  - En liten skola ger barnen möjlighet att skapa bra relationer både i och utanför klassen, med äldre och yngre elever, med lärare och annan personal, vilket ger trygghet för alla.
  - Samarbete mellan klasserna F-6 i olika projekt som bidrar till att "alla känner alla".
  - På Vitåskolan får alla vara med, det spelar ingen roll om du är liten eller stor, eleverna är ett sammansvetsat gäng som umgås med varandra, även på fritiden.
  - Särskilda behov hos eleverna tillgodoses lättare
  - Nära till natur och utevistelse, vilket också är skolans profilering "Natur, miljö och uteliv". Detta främjar studierna, välmående nu och i framtiden och barnen lär sig att trivas ute och röra på sig. Att uteaktiviteter och mycket idrott gynnar studieresultatet trycker lärarna på och beviset får vi när vi läser Skolinspektionens rapport.
  - Bra studieresultat enligt Skolinspektionens bastillsyn
  - Barnen får prova på bl.a. bergsklättring, paddling, "isvett" vid skridskoåkning på sjön och att bada i isvak.
  - Skolan utnyttjar områdets naturstigar och barnen får därmed en unik möjlighet att studerar bävramas leverne när de följer Bäverstigen. Eleverna jobbar om olika fåglarna, dess utseende och läten och får sedan gå på fågelskådning efter Sladanstigen, som innehar ett rikt fågelliv. Vidare studerar eleverna rådjuren och binder kärvar under hösten som de sedan åker ut med skidor under vintern för att mata rådjuren med.
  - Vid påsktider har hela skolan en Snöskulpturdag där elever, föräldrar och "gamla elever" delas in i lag och bygger snöskulpturer med hjälp av spadar, ishackor och sågar. Sedan målas dessa och barnen får rösta på vilken som ska vinna.
  - På skolavslutning och Lucia uppträder alla barnen inför föräldrar och övriga bybor, ingen lämnas utanför, alla får vara med.
  - Fina och bra lokaler
  - Låga kostnader för underhåll tack vare litet slitage, inget klotter, ingen som förstör.
  - Det finns en röd tråd mellan förskola – skola och fritids (i Vitå och Jämtön).
  - Förskolan och Fritids har dagligt samarbete (gäller både Vitå och Jämtön)
  - Lättare att ha en bra kontakt mellan skolan-elever-föräldrar.
  - En bra skola och två bra förskolor i Vitådalen är ett av de starkaste skälen till att barnfamiljer och blivande barnfamiljer väljer att flytta hit.
  - Vitåskolan har fått mycket bra beröm och det ÄR en bra skola
  - Barn som får växa upp med dessa förutsättningar väljer ofta att flytta tillbaka när de själva ska skaffa familj.
  - **Vitåskolan gör att vi har en levande landsbygd genom hela Vitådalen, utan barn- ingen framtid.**
  - Samarbete med föreningarna i Vitådalen och skolan. Skoterklubben kör upp skidspår åt skolan. Skolklasser säljer fika vid majbrasan, lucia och vid en skotertävling som hålls årligen.
  - Skolan är även en samlingslokal som utnyttjas på kvällstid av boenden och föreningar i byn. Lokalen används i genomsnitt 60gr/år och det hålls tre årliga fester för boenden i byn med omnejd. Utöver det används den till privata fester.
  - Gymnastiksalen är bokad söndag-torsdag varje vecka, totalt 8 grupper, för både unga och äldre. Även fritids använder gymnastiksalen på eftermiddagen vissa dagar.
-

Oro inför en eventuell nedläggning:

- Nuvarande elever kommer att få en orimligt lång skoldag/resväg i de flesta fall
- Vart ska eleverna skickas? Råneå? Alla, stora som små? Var ska alla rymmas?
- En massa arbetstillfällen försvinner från orten.
- Kommer förskolan och fritids också att stängas?
- Kommer hemtjänsten också att centraliseras?
- Vad händer med alla lokaler? Det går väl inte bara att kallställa?
- Luleå påstår sig vara en Eko-kommun och har en vision att HELA kommunen ska leva. Hur går det ihop med att transportera individerna till centralorten istället för att finnas i närheten av där verksamheten finns (förskola, skola och hemtjänst). Flyttar man all verksamhet till Råneå kanske man måste bygga ut där vilket skulle vara onödigt när allt finns fungerande på ett bra sätt som det är.
- Vision 2050, med satsning på Råneå och byarna runt om. Hur går det ihop?
- Hur vet ni att statistiken stämmer?
- Inflyttningarna upphör
- Huspriserna sjunker
- Föreningslivet i alla former kommer att påverkas negativt och möjligheten att överleva för en livaktig idrottsförening är obefintlig.
- Vitådalen med alla småbyar dör ut inom en snar framtid. Vi har många företagare i småbyarna och om skolan läggs ner och byarna dör ut så kommer även företagarna att flytta.
- Alla kommunmedborgare är lika mycket värda, alla har rätt till en skola, barnen i byarna ska inte behöva känna att de är mindre värda för att deras skola inte är värd att vara kvar. Kommunen ska motverka utanförskap, motverka vi-och-dom attityder. Dessa frågor kring utanförskap och konsekvenser av utanförskap är mycket aktuella i Sverige och hela världen.

Handlingsplan:

- Vi har en hög medelålder i byarna, inga lediga hus och inga lediga pensionärboende. Bygg fler pensionärboenden så kommer fler hus bli till salu, fler barnfamiljer har chans att flytta hit och det gynnar förskola och skola.
- Se över möjligheten att bygga nya hus och lägenheter i Vitådalen.
- Marknadsföra oss i andra byar runt Råneå/hela Luleå Kommun.
- Utöka Vitåskolans skolområde
- Se över bygglovspriserna på landsbygden samt kostnaderna för anslutning till VA-nät.
- Fullfölj bredbandssatsningen.
- Samarbeta med Vision 2050, där förskolorna och skolan naturligt ska ingå.
- Samarbeta med föreningarna i byarna för att driva landsbygdsutvecklingen framåt.
- Måltiderna till de äldre kan lagas på skolan istället för att transporteras från Sunderbyn, med tanke på att vi är en Eko-kommun.

Idéer för framtiden

- Samarbeta mellan skolan och PRO för att skapa gemenskap över generationer samt för att få in extra kompetens och resurs i skolan, fritids och förskolan.
  - Museum där byborna får skänka eller låna ut sina "antikviteter", det blir ett turistmål samt en möjlighet för eleverna att komma och lära sig om hur det var förr i tiden.
  - Fler aktiviteter för de som inte har idrotten som intresse, t.ex. ett ridhus och musikaktiviteter.
  - Samarbeta med "Skogen i skolan" för att få ett samarbete mellan skolan och företagare i skogsbranschen.
  - Istället för ett staket som skydd mot stora vägen, vilket kan vara kostsamt, har vi som förslag att ni skyltar om så vi har 50-30-50 förbi skolan.
-

Med vänlig hälsning:

- Föräldrar och barn genom hela Vitådalen
  - Forsheds byaförening
  - Vitå Bollklubb
  - Vitå FH-förening
  - Vitå Bagarstugeförening
  - Vitå Jaktvårdsförening
  - Vitå Jaktsällskap
  - Vitå PRO
  - Vitå Byamän
  - Vitå Bygdegårdsförening
  - Vitådalens Skoterklubb
  - Föreningen Vitådalen
  - Företagare i Vitådalen
  - Högsöns Bygdegårdsförening
  - Högsöns Byamän
  - Högsöns VVO
  - Högsöns Enskilda VA
  - Jämtö Småkyrka
  - Jämtöns Fiskevårdsförening
  - JAIK, Jämtöns Allmänna Idrottsklubb
  - Jämtöns FH-förening
  - Jämtöns VVO
  - Jämtöns PRO
  - Jämtöns Byamän
  - Jämtöns Skytteförening
  - Jämtöväv
  - Jämtöavans Hamnförening
  - Rörbäcks Hamnförening
  - LRF Råneå-Vitå älvdal
-

Bilaga 2 Översikt skoltransporter 2014-2020

Denna översikt av skoltransporter kompletterar utredningens tabeller med elevantal och prognoser. Uppmärksammas bör att nuvarande elevantal baseras på uppgifter från elevsystemet Procapita och de följande åren på uppgifter från folkbokföringsregistret. Det medför att denna bild inte tar hänsyn till redan kända avvikelser, utan på möjliga elever inom skolområdet.

Kolumnen längst till vänster visar förskoleklass upp till och med årskurs 6 med den följande kolumnen som visar antalet elever i respektive årskurskategori.

	Elevantal 14/15	Jämtön	Vitå	
F	4	1	3	
1	5	3	2	
2	10	6	4	1 Heden 1 Högsön
3	10	7	3	
4	6	2	4	1 Heden 1 Vitåfors
5	8	6	2	1 Högsön
6	5	2	3	1 Vitåfors 1 Högsön
tot	48	27	21	

	Elevantal 15/16	Jämtön	Vitå	
F	7	5	2	1 Avafors
1	4	1	3	
2	5	3	2	
3	10	6	4	1 Heden 1 Högsön
4	10	7	3	
5	6	3	3	1 Heden 1 Vitåfors
6	8	6	2	1 Högsön
tot	50	31	19	

	Elevantal 16/17	Jämtön	Vitå	
F	8	4	4	2 Högsön och 1 Avafors
1	7	5	2	1 Avafors
2	4	1	3	
3	5	3	2	
4	10	6	4	1 Heden 1 Högsön
5	10	7	3	
6	6	3	3	1 Heden 1 Vitåfors
tot	50	29	21	

	Elevantal 17/18	Jämtön	Vitå
F	9	3	6
1	8	4	4
2	7	5	2
3	4	1	3
4	5	3	2
5	10	6	4
6	10	7	3
tot	53	29	24

2 Högsön och 1 Avafors

1 Avafors

1 Heden 1 Högsön

	Elevantal 18/19	Jämtön	Vitå
F	7	5	2
1	9	3	6
2	8	4	4
3	7	5	2
4	4	1	3
5	5	3	2
6	10	6	4
tot	50	27	23

1 Forshed

2 Högsön och 1 Avafors

1 Avafors

1 Heden 1 Högsön

	Elevantal 19/20	Jämtön	Vitå
F	6	1	5
1	7	5	2
2	9	3	6
3	8	4	4
4	7	5	2
5	4	1	3
6	5	3	2
tot	46	22	24

1 Forshed

1 Forshed

2 Högsön och 1 Avafors

1 Avafors

Bilaga 3 Delområdesprognos 2015-2024

Delområdesprognos 2015-2024 avstämd / Beräknad 2015-03-13												
Vitaskolan												
Ålder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
0	6	7	7	7	7	7	7	7	6	6	6	6
1	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7	6
2	7	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7
3	9	7	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7
4	8	9	7	6	6	7	7	7	7	7	7	7
5	8	8	9	7	5	6	7	7	7	7	7	7
6	4	8	8	9	7	5	5	7	7	7	7	7
7	6	4	8	8	9	6	5	5	7	7	7	7
8	10	6	4	8	8	9	6	5	5	7	7	7
9	10	10	6	4	8	8	9	6	5	5	5	7
10	7	10	10	6	4	8	7	9	6	5	5	5
11	11	7	10	10	5	4	8	7	8	6	5	5
12	6	11	7	9	10	5	4	8	7	9	6	6
13	7	6	11	7	9	10	5	4	8	7	9	6
14	6	7	6	11	7	9	9	5	4	7	7	7
15	5	6	7	6	11	6	9	9	5	4	7	7
16	7	5	6	6	5	10	6	9	9	4	7	7
17	2	7	5	5	6	5	10	6	9	5	3	3
18	5	2	7	5	6	6	5	6	8	9	5	5
Summa	130	131	134	132	133	133	132	132	126	126	126	123